

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Ironia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

310

Iuncta sunt
Additur enim, Tu nullus alio qui, illum autē
magnum in canendo. Et,
— non ego Daphia

Iudice te metuam.
Qui, scilicet mihi iniquus es, & non recte iu-
dicaturus. Latine dicitur pronuntiatio.

u ypothesis.
Et παραδοξον, quo suspenduntur auditorum a-
nimi. Arist. Rhet. lib. 3.

u ypothesis.
Est præstantia quædam animi, & fiducia ora-
tionis. Vt, *Ἐπίλεξα τὸν φίλιππον φαεινῶς
θυῆας, ὥστε τοὺς ἐκείνῳ συμμάχους, αὐτοὺς ἀνισα-
μίνως ἠμολογῆναι.* Hermog. *πρωτὶ* id. lib. 1. p.
283. Redarguit Philippum tam aperte, ut eius
focij exurgentes faterentur.

u ypothesis.
Est, cum singulis rebus, sententijsque singula
debita verba iunguntur: vt,

*Procumbunt piceæ, sonat icta securibus i-
lex.*

*Fraxineaque trābes, cuneis, & fissile vo-
bur*

*Scinditur, aduolunt ingentes montibus or-
nos.*

*Et, Venit hyems, teritur Sicyonia bacca tra-
petis,*

*Glandæ juues redeunt lati, dant arbura syl-
ua.*

*Et, Variis ponit fetus ausumnus, & alte
mitis in apricis coquitur vindemia saxis.*

Hæc figura latine vocabitur subiunctio, vel
subinsertio, vel subnexio,

u ypothesis.

Vel ὑπερον πρότερον, est sententia cum ordo in
verbis mutatur: vt,

*Torrere parant flammis, & frangere sa-
xo.*

*Et, Postquam altos tetigit fluctus, & ad æquora ve-
nit*

Prius enim franguntur fruges, & postea co-
quuntur, & ante ad æquora venit, & sic teri-
git fluctus. Tale est, & illud. Hic accipiet be-
nedictionem a domino, & misericordiam a
Deo salutari suo. Prius enim dominus mise-
ricordiam a domino, & misericordiam a
Deo salutari suo. Prius enim dominus mise-
ricordiam a domino, & misericordiam a
Deo salutari suo. Prius enim dominus mise-
ricordiam a domino, & misericordiam a
Deo salutari suo.

Hanc figuram peculiarem Homero fuis-
se indicat M. Tullius ad Attic. ὑπερον πρότερον
ἐμυρῆως.

Fit cum perfectæ formæ similes conferuntur.

Virg. *Talis amyctes domitur Polla is habentis.*

Cicero de L. R. Mare quod sua natura tran-
quillum sit, ventorum violentia, & concurba-
ri solet: sic populus Romanus.

Ironia.

Simulatio. Frequentissima apud oratores,
quæ figura aliud verbis significamus, aliud re
sentimus. A quo genere figuræ prociuium
pro Ligatio sumptum est: Nouum crimen
C. Cæsar, & ante hunc diem inauditum,
& cat.

Ironia, sententiæ figura, quæ hoc modo
enuntiabo: hic enim egregius author com-
muniū commodorum, custos, & defensor
reip. salus, & columen ciuitatis, de quo con-
traria, scilicet intelligi velim. Mutabo verba
ordine eorum verso, vel tota locutione aliter
explicata, sic namque iste cuius ope, & auxi-
lio, videlicet ciuitas nititur. Mane utique
Ironia eadem, neque læditur verborum im-
mutatione. At vero si figura elocutionis sit,

quæ repetitionem, Græcè *ἰσχυρολογία* voca-
mus, quæ est huiusmodi. Ille author discor-
diantium, ille dux seditionum omnium, ille
tumultuosus proditor in bello: & illam par-
tem orationis repetitam sæpius in initio
membrorum, aut casorum sustulero, & tan-
tum semel dixerō, subitūgens, &c. hoc mo-
do: ille, qui seditionum author, discordiantium
conciator, in pace tumultuosus, in bello pro-
ditor fuit: figura elocutionis sustuli. Nonnun-
quam autem, imo plerūque concur-
rere potest, vt sententiæ figura conun-
gatur cum elocutionis figura: quæ hoc modo
enuntiatum est: Ille amator patriæ egre-
gius, ille reip. custos, ille defensor libertatis,
ac legum. Cum hoc de eo dicatur, de quo
contraria intelligi volumus, & Ironiam esse,
quæ figura sententiæ est, & epianaphorā, de
qua, cum maxime diximus, quæ est elocuti-
onis. Nunc ad instituta pergamus. Sunt igitur
figurarum elocutiones alie, ad ornandam
tantum, & quasi ad pingendam orationem
accommodata: quibus princeps Gorgias Le-
ontinus vti solet, sed sine modo. Et ideo illius
oratio, quæ in initio audientes nouitates per-
mouerat, fastidium meruit. Hæcrotas autem
post eum parcius, nec non etiam ipse Demo-
sthenes, sed tanta moderatione, vt nunquam
in eadem incurat.

Tul. xij. p. 30.

Boha Presby. p. 350.

Tul. Rufini p. 22.

Aqui p. 14.

idem p. 17.

Aqui

Alc. xhe 172.

Tra.

Ironia. Eloquutioneula Sallustiana commo-
distime exprimitur, cum aliud in pectore re-
clusum, aliud in lingua promptum habemus,
& sententia enunciationis in contrariam a-
verbis accipitur, vt apud Virg.

Stilicis u. supra labor est.

Apud Tullium pro Ligario, nouum crimen
Cai Caesar, &c. in Clodium, & in Curionem,
tu verè festiuus, tu elegans, tu solus vrbanus,
quem decet muliebris ornatus, &c.

Ironia autem species sex. Chleuasmus, si-
ne epicetomesis, Charientismus, siue scoma,
Astismus, Dialyrmus, Exutenismus, Sar-
casmus.

Isocolon.

Hoc autem duabus, aut pluribus sententijs
breuibus, & inter se paribus exigitur: ita vbi
hoc est. Nequaquam mihi diues est, quamuis
multa possideat, qui neque finem habet cu-
piendi, neque modum status vtendi. Nam &
multum desiderare, egentis est signum: & ni-
hil pacere, egestatis est initium. Scorsum est,
beneficium dare libenter, & iniuriam facere
nolle. Nam dando beneficium, extemplo be-
nevolentiam acquirimus: non faciendo iniu-
riam, duntaxat odium vitamus.

Hoc colon, exæquatum membris. Fit autem,
quoties non pugnantibus inter se, sed paribus
tantummodo verbis, duo, vel etiam plura
membra, quæ uerba dicimus, explicantur: vt
si dicas hoc modo: Classem speciosissimam
instruxit, exercitum pulcherrimum, & fortif-
simum delegit. Addere etiam licet: Sociorum
maximam, & fidelissimam manum compara-
uit. Et longius eodem modo progredi, dum ne
in fastidium incurras.

Leptologia.

Rei cuiusdã per minutias absoluta expositio,
ὅταν ἐνός ἐλάττω τῶν συμβεβηκότων, ἢ συμ-
βαίνοντων τῶν ἀπὸ τῆς ἐπινοίας ἐπιγραφῆται
ὀνόματι. Hæc figura plerumq; ossit graui-
ori eloquentia, vbi minuta quæque non sunt
per censenda.

Liptore.

Ἄσπετος, malim λιπτός quã minus dicitur, &
plus intelligitur, vt Georg. 3. Nec mihi displic-
eat, id est, valde placeat. Notatur à Seruio.
Eadem ferè cum ἀπὸδόν.

Lytton.

Eadem est figura apud Scholiastem Aristidis,
ac δὴ ἀλλοφ, de quo superius.

Marismus.

Hoc schema singulas res separatim disponen-
do, & suum cuique proprium tribuendo, ma-
gnam efficere vtilitatem, & illustrem confu-
erit. Lycurgi. Cuius omnes corporis partes ad
nequitiam sunt appositissimæ, oculi ad petu-
lantem lasciuiam, manus ad rapinam, venter
ad auiditatem, virilis naturæ membra, quæ
non possumus honeste appellare, ad omne
genus corruptelæ, pes ad fugam, profusus, vt
aut ex hoc vitia, aut ipse ex vitijs ortus vi-
deatur.

Item Aristotelis. Alexandro enim Macedo-
ni, neque deliberando consilium, neque in
præliando virtus. neque in beneficio benigni-
tas decrat, sed duntaxat in supplicio crude-
litas: Nam cum aliqua res dubia accidisset, ap-
parebat sapientissimus: cum autem configen-
dum esset cum hostibus, fortissimus: cum ve-
ro præmium dignis tribuendum, liberalissi-
mus: at cum animaduertendum, clementissi-
mus.

Meiosis.

Diminutio. Attenuatio orationis per modè-
stiam. Cic. 4. ad Herenn. in Liptote.

Metabasis.

Hoc schema duobus modis fieri solet. Ex qui-
bus vnum genus est eiusmodi: cum ab ea sen-
tentia, quam proposuimus, conuerrimur ad al-
liquam personam, aut rem, vt fortunam, &
tanquam præsentem appellamus, ita vt is fe-
cit. Myron. Hæc mulier nuper fuit locuples, &
potens in amore, atque delicijs necessariorũ:
ornatus eius opibus abundabat: manus ancil-
larum, quæ sequebatur, comitatus appellaba-
tur. Nunc contra subito, & graui casu afflicta,
vix mediocris ancillulæ dignitatem retinet. O
fortuna, quam vehemenrer te rerum varietas
oblectat, & quam magno odio est tibi beata-
vitæ perpetuus, & constans fructus!

Alterum genus est, cum ad id, quod demõ-
strare instituimus, ab alia re, & actionem, &
orationem nostram reuocamus.

Demosthenis. Sed nimirum inopinans inci-
di in causam temporis huius alienam, de qua
posterius dicendum. Quapropter ad illud, quod
paulò prius agendum reuertor.

Metanasa.

Hoc schema fieri solet, cum ipse se, qui lo-
quitur, reprehedit: & id quod prius dixit, po-
steriori sententia cõmutat. Ita vt facit Demo-
sthenes. Hunc quoniam de me, vt volui co-
gnou-

P. Ruf. p. 33.
Sinat hrois-
mus. & cõ-
geritæ

P. Ruf. p. 71.
Apostrophæ.

P. Ruf. p. 51.